

zegt dat dit „ge-
n algemeen oor-
ringen verwaar-
borgen zijn, en
hoeven te hou-
n openbaar wor-

t dit zeggen wil:
oor de uitzonde-
ij het doopvont,
ij antwoordt van
rste doopvraag.
Of gij niet be-
l zijn en daarom
hooren gedoopt
het oog op dit
oudt en dat nu
eusch gelooven
van Christus is
eadvies. Neen,
el van de soort,
en. Die worden
je nu eens een
redeneeringen
post, staande bij
? In plaats van
eloof te zeggen,
s geheiligd zijn,
een belofte, die
iet voor de uit-
itmaken of dit
wordt een uit-

a schrikkelijken
iet ontzettende
te houden, dat
l worden? Daar
tamentische ge-
l vol waarschu-
denis van het
Maar in 't mee-
en welgevallen
uden voor we-
id van de zaak
at de Schrift ons
den vloek des

deel? Wanneer
wedergeboren
ere den rug toe,
wedergeboren
zij zoo komen
rbondsbelofte".

chtspositie van
et tegendeel bij
cinderen meer,
wedergeboorte
precies gelijk
het verbond ge-
ggen, op syno-
der genade met
s, en met meer
wereld, die het
ind zijn ze dan
anneer zij zoo
niet steunen op

geschreven, of
e rede en zegt:
us nog kunnen
bed pleiten op
eeken, dat Hij
chenke." Zelfs
als ze in onge-
orpen en staan
die het bizon-
verbond niet

gt Ds Luiks: de
ergeboorte, de
iet precies van
wedergeboren
later blijkt het
elfs zeggen, dat
erft, de belofte
men een be-
t gehad heeft?
die nooit we-
e welke de we-
Het is alles in-

en" zeer zeket
loffen?
r: derzulken is

het koninkrijk Gods. Daarop zeggen wij in het „houden voor wedergeboren" ja en amen. Hoe kan iemand den onzin neerschrijven? Christus geeft aan de kinderen Zijn toezegging: Hij beschikt hun ambtelijk als Messias het Koninkrijk: derzulken is het Koninkrijk Gods. En ons Amen daarop zou zijn, dat wij ze voor wedergeboren hebben te houden? Dat wil dus eigenlijk zeggen: Heere, gij beschikt onzen kinderen het Koninkrijk. Maar welken kinderen van ons, dat weten we niet. Want er zijn er onder voor wie Uw Woord niet geldt, en daarom Heere, ons Amen op Uw beloften is, dat wij het ervoor houden, dat Uw beloften onze kinderen gelden.

Ds Luiks denkt, dat hij ons het dilemma op kan dringen, dat, als wij stellen, dat aan alle verbondskinderen de belofte des verbonds (welke ook de wedergeboorte insluit) rechtens toekomt, wij of moeten gelooven dat alle verbondskinderen zalig worden, of dat er afval der heiligen is, wat beide lijnrecht in strijd is met Gods Woord.

Maar dit dilemma deugt niet. Want dat aan al onze kinderen de belofte Gods toekomt (welke belofte ook de wedergeboorte insluit) wil nog niet zeggen dat die belofte ook reeds aan hen gerealiseerd is. Dat is het juist, wat in het denken van Ds Luiks hem dwars zit. Hij kan zich nu eenmaal geen andere belofte voorstellen dan zulk een, die ook reeds aan de ontvangers gerealiseerd is. Belofte staat bij hem gelijk met gave. Als God belooft moet Hij ook geschonken hebben. Dat is nu de fout in dit theologische denksysteem. Dan verliest de belofte haar betekenis als belofte, als toezegging van een goed dat God belooft.

Neen, wij moeten goed onderscheiden tusschen een voorspelling en een belofte. God voorspelt ons, staande bij het doopvont, niet dat Hij al onze kinderen zal wederbaren en zaligen. Hij voorspelt ons en onzen kinderen noch den hemel noch de hel.

Maar Hij belooft dien hemel wel, en Hij bedreigt met die hel wel. En beide doet Hij serieus en echt gemeend. Het is Hem echt ernst, als Hij zegt, dat Hij ons al de goederen van Christus schenken wil en het is Hem echt ernst, als Hij zegt, dat Hij ons dreigt met het eeuwige oordeel als wij niet in Zijne wegen wandelen. In elk verbond zijn twee deelen begrepen! Belofte en eisch! Dat is het, wat Ds Luiks, en allen die op het synodale standpunt staan, vergeten. God belooft in het verbond niets los van Zijn eisch. Hij belooft de wedergeboorte, en Hij eischte tegelijk, dat wij die belofte in geloof zullen aanvaarden. En dat sommige kinderen des verbonds nu metterdaad gelooven en anderen niet, dat is de verkiezende genade Gods, die bij het verbond bijkomt. Zooals ook Calvijn reeds zeide:

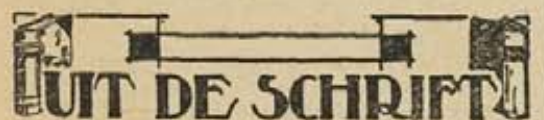
Geen voorspellingen bij het doopvont, wel vaste beloften, waar we echt en meenens op aan kunnen.

R. H. BREMMER.
HELPMAN.

*) Deze artikelen waren een bestrijding van de brochure van Ds A. G. Luiks, welke onder den titel „Tot de Wet en tot de Getuigenis" in 1944 verscheen bij M. M. Niemeijer te Groningen.

Prof. Dr. S. Greijdanus verzocht ons mede te deelen, dat de „Verklaring van Gevoelen" aan de Kerkeraden gezonden, zijn handteekening niet draagt, omdat de drukker die abusievelijk plaatste onder het exemplaar bestemd voor deputaten. De bedoeling was echter, dat het exemplaar voor deputaten zijn handteekening niet, dat voor de Kerkeraden die wel zou bevatten.

R. H. B.

Acte van Vrijmaking of Wederkeer

„Want mijne gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uwe wegen zijn niet mijn wegen, spreekt de HEERE, want gelijk de hemelen hooger zijn dan de aarde, alzoo zijn mijn wegen hooger dan uwe wegen, en mijne gedachten dan ulieder gedachten".
Jes. 55: 8, 9.

Jesaja 55 is een goddelijke acte van vrijmaking of wederkeer.

Het volk Israël immers wordt gezien als zuchtend onder het juk van de ballingschap. Zwaar drukt het op de moede schouders. Zoover laat

God het komen met Zijn volk om zijner zonde wil.

Maar Hij, de Bondsgod van soevereine en vrije genade wil dan ook uitkomst geven. Hij wil geven de vrijmaking van dit babylonisch juk, dat aan Zijn messiaansche volk toch gansch onwaardig is. En daarom roept Hij op tot de daad van zulke vrijmaking, roept Hij op om onder dit juk vandaan te komen, roept Hij op om weer te keeren tot Hem, tot Hem alleen, en in den weg van geloof en gehoorzaamheid en schuldvergeving Hem weer te komen dienen op den vrijen bondsbodem van Palestina.

Hoort het Hem roepen tot Zijn geknechte volk: O alle gij dorstigen, komt tot de wateren... Hoort Hem aandringen Zijn vrije genade, die Hij schenken wil op dien door Hem geboden kerkweg van vrijmaking van het vreemde juk en van wederkeer tot Hem en Zijn verbond: gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet... zoo maar... zonder geld, zonder prijs... wijn en melk.

Dat zal niet gemakkelijk zijn geweest voor het vleesch, ook toen niet, om dien oproep gehoor te geven. Hoe velen zijn er in Babel niet achtergebleven, duizenden die door de goddelijke acte niet tot een eigen gehoorzaamheidsacte zich lieten dringen, die bleven waar zij waren en het juk verkozen om het voordeel en om de welvaart, die het met zich had gebracht.

Maar de Heere neemt er geen genoegen mee. Eerst klaagt Hij, vs 2, waarom toch uw ijdel, zinloos, eigenmachtig pogen? Waarom toch — hoe dan ook — uw eigen verlossingsweg maakt en verkozen? — En dan roept Hij op, positief, vers 6, zoekt den Heere terwijl Hij te vinden is... zoekt Hem, niet maar zoo „algemeen" naar de aandrift van het religieus gemoed, maar zoekt Hem daár, waar Hij zich vinden laat, dat is, in dit hoofdstuk (vgl. vs 12), in den door Hem geboden wettigen kerkweg van vrijmaking en wederkeer. Daár laat Hij „zich vinden", daár is Hij „nabij".

Maar dan ook, „negatief", vermaant en bestraft de HEERE: de goddelooze verlate zijn „weg", en de ongerechte man zijn „gedachten". Want — zegt de HEERE pal daartegenover — Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uwe wegen zijn niet Mijne wegen!

Hoort gij, kerkmensch in uw kerkelijke „conflicten", het evangelie hier, in dezen overbekenden tekst? Neen, dat is nu wel wat anders dan wat men er doorgaans van maakt, bij begravenissen en in allerlei tegenspoed. Gij kent het wel, de troostrede — de verdoovingstactiek, beter gezegd —, wanneer men sussen wil: mensch, houd u kalm, het is anders geloopen dan gij verwacht hebt, Gods wegen zijn nu eenmaal hooger dan uwe wegen... als de hemel boven de aarde. Hij weet het beter, doet het anders dan gij wenscht en denkt.

Och ja, dat zijn wel „waarheden", maar het is niet het evangelie van dezen tekst. Hier zegt de HEERE maar niet, dat Hij het anders doet dan gij wenscht, maar veel meer, oneindig meer: Hij veroordeelt, Hij vonnist elken verlossingsweg dien gij zelf maakt, elk verlossings- en bevrijdings- en uitleidingsgedachten, die gij, mensch, op eigen kracht ontwerpt en naar eigen vinding zoekt.

Want als de hemelen boven de aarde, zoo hoog zijn Zijn wegen en plannen boven de uwe, die gij u maakt buiten Zijn eenvoudig gebod van strikt-kerkelijke gehoorzaamheid om. Hemel en aarde — en dat duidt hier maar niet op onderscheid, maar dat wil hier zeggen: tegenstelling, verhevenheid die een vonnis in zich sluit over elken weg en elk plan dat er misschien zeer religieus uitziet (vgl. vs. 2), maar dat „uit de aarde aardsch" is.

Zoo zult gij dit woord als een woord Gods eerbiedigen. Gij zult het in zijn verband laten staan. Gij zult het vonnis erin blijven hooren en den oproep en het gebod — neen, niet meer tot een algemeenen weg van vroomheid en bekeering — maar tot dien zeer bepaalden weg van Jesaja 55: den kerkweg, den weg van vrijmaking en wederkeer, den heel concreten weg der kerkelijke gehoorzaamheid.

En gij, kerkmensch van het Nieuw Verbond, die op het Woord der Schriften zijt aangewezen, gij zult op dien weg ook heden alleen maar willen zoeken en drinken die vrije, vrije, louter vrije genade. Gij schuwt er voor, als gij hoort, dat aan de hemelpoort niet gevraagd zal worden „tot welke kerk gij hebt behoord". Want

gij wijst naar dit profetisch lied, en gij zingt ervan bij Woord, Doop, Avondmaal; komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk.

Zonder geld — zonder prijs — Vrije genade: ge zingt daarvan.

Ja, maar dan ook op den weg van steeds bepaalde en dagelijks weer concrete acten van vrijmaking of wederkeer.

Want dit zegt U Jesaja 55.

H. J. SCHILDER.

„Groote vreugde" en groote verwarring in Utrecht

II.

We kunnen in ons tweede artikeltje over Utrecht korter zijn dan we aanvankelijk dachten. Er is immers, nadat wij zelf onze copie gereed maakten, reeds van andere zijde iets opgemerkt, met name door ds. J. Smelik, dat we onder „Persschouw" aan de lezers doorgaven, en dat dus ons van bredere beschouwing kan ontslaan.

Merken we in ons vorig artikel iets op, dat bezwaar inbrengt tegen den inhoud van de verklaring der beide Utrechtsche predikanten, thans willen we wijzen op den kerkeraad.

Die kerkeraad gedraagt zich even vreemd als tientallen andere raden, die alles best vinden, als er maar niets „gebeurt". De predikanten Veenhof en De Goede van Utrecht, hebben beiden immers officieel uitgesproken, dat zij nog steeds handhaven hun oude verklaring, die aldus luidt (zie ons vorig nummer):

„dat wij om Gods wil in onze consciëntie bezwaar hadden tegen een in 1942 door de synode uitgevaardigde leeruitspraak zooals die later in de bekende Toelichting en het daarna uitgekomen „Prae-advies" worden geïnterpreteerd, en daarom DE CONFESSIONEELLE BINDING DAARAAN NIET KONDEN AANVAARDEN".

Nu maakt de Utrechtsche kerkeraad minstens twee bedenkelijke fouten.

De eerste is: een zakelijk onjuiste, en dat beteekent in zóo serieuze zaken: ongeoorloofde, „weergave" van wat er staat. Tot onze verbazing namelijk lezen we in het officieele kerkeradsverslag deze woorden:

„in aansluiting aan hun verklaring van Juni 1944, waarin de bezwaarde broeders meedeelden de in 1942 door de synode uitgevaardigde leeruitspraak niet te kunnen aanvaarden naar de interpretatie van Toelichting en Praeadvies... enzoovoort.

Leg nu eens deze „weergave" van de eerste verklaring der bezwaarden naast den tekst der verklaring zelf. Dan bemerkt ge ingrijpende verschillen:

a) de ondertekenaars zeggen: we hadden bezwaar tegen de leeruitspraak, zooals die door de beide officieele stukken worden geïnterpreteerd;

dat beteekent dus (omdat herhaaldelijk officieel gezegd is: de beide officieele stukken geven de bedoeling der synode weer, verklaren den tekst der leeruitspraak authentiek, en geven onze argumenten daarvoor): de leeruitspraak zelf — daartegen zijn wij bezwaard.

De kerkeraad evenwel maakt ervan: wij kunnen de leeruitspraak niet aanvaarden naar de interpretatie van die beide officieele stukken;

en dat beteekent dus:

de bezwaarden kunnen ze naar die stukken niet aanvaarden;

de kerkeraad brengt dus een kleine accentverlegging aan, die hierop neerkomt:

als die interpretatie wordt weggedacht, dan kunnen de bezwaarden zich wel in de leeruitspraak vinden.

Ik ontken niet, dat de tekst der verklaring zelf een hefboom aan de hand doet, die de manipulatie (zooal niet uitlokt, dan toch mogelijk maakt haar naar de bezwaarden, de ondertekenaars dus een oogenblik later verzekeren, wij aanvaarden de confessioneële binding niet, daar hebben zij toch hunnerzijds zulke manipulatie duidelijk, door een waarschuwbord te